

ת"פ 28222/11/14 - מדינת ישראל נגד חיים ביטון, משה ביטון, עזר ביטון, יוסף איטח, תמו ביטון, בנק לאומי

בית המשפט המחוזי בנצרת

ת"פ 28222-11-14 מדינת ישראל נ' ביטון ואח'
בפני כבוד סגן הנשיא, השופט - תאופיק כתילי
המאשימה - המבקשת
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז צפון

נגד

הנאשמים - המשיבים

1. חיים ביטון
2. משה ביטון
3. עזר ביטון
4. יוסף איטח
5. תמו ביטון
6. בנק לאומי

החלטה

1. לפניי בקשת המאשימה להכריז על נאשמים 2-4 (להלן: "**המשיבים**") כעל סוחרי סמים, וזאת לצורך הגשת בקשה לחילוט רכוש. בקשתה המקורית של המאשימה מתייחסת גם לנאשם 1, אלא שלגביו הגיעו הצדדים להסכמות בסוגיית החילוט, ומשכך הדיון בעניינו התייתר.

טיעוני המבקשת-המאשימה

2. המאשימה סבורה כי נוכח העבירות בהן הורשעו המשיבים יש להכריז עליהם כעל סוחרי סמים, בהתאם לסעיף 36א(ב) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: "**הפקודה**"), אשר קובע כי "**בית המשפט שהרשיע אדם בעבירה של עסקת סמים והוכח לו כי הנידון הפיק רווח מעבירה של עסקת סמים או שהיה אמור להפיק רווח מעבירה כאמור, יקבע בהכרעת הדין, על פי בקשת תובע, שהנידון הוא סוחר סמים**".

3. במקרה דנן, עקב שגגה לא חזרה המאשימה על בקשתה להכריז על המשיבים כעל סוחרי סמים טרם מתן הכרעת הדין, אף כי הדבר צוין על גבי כתב האישום המקורי וכתב האישום המתוקן, ועל כן הגישה בקשתה לאחר מתן הכרעת הדין.

לגופו של עניין טענה, כי העבירות בהן הורשעו המשיבים מוגדרות בסעיף 1 לפקודה כעבירות "של עסקת סמים", וכן כי עובדות כתב האישום מעידות כאלף עדים על כוונת המשיבים להפיק רווח מן העבירות. בתוך כך הפנתה לכך שהמשיבים הפיקו וגידלו את הסם המסוכן בהיקפים מסחריים תוך שימוש בקרקע החקלאית שברשותם; שהסמים שנתפסו ברשותם של המשיבים 1-2 היו בתהליכים שונים של ייצור והפקה, חלקם בייבוש, חלקם ארוזים בשקיות וחלקם בתפזורת; שהמשיב 2 ניסה לבצע עסקה בסם המסוכן; שהמשיבים 3-4 קשרו קשר לגידול והפקה של הסם; ושהמשיב 3 החזיק

עמוד 1

עם אחר כמות גדולה של סם לצורך מסחר בו.

4. לגבי משיב 4 טענה המאשימה, כי עניינו לא שונה מיתר המשיבים, כאשר עובדות כתב האישום מלמדות שביקש לגדל בחלקה החקלאית שברשותו סמים שלא לשימוש עצמי, וכאשר לא נשמע מפיו הסבר לגידול ולהחזקה של כמות הסם המסוכן שנתפסה. גם עצם קשירת הקשר עם המשיב 3, לדבריה, שגידל את הסמים לצורך מסחר, מעידה על כוונותיו של משיב 4. מכאן שהמסקנה המתבקשת בעניינו היא שמטרת העבירה המתוכננת הייתה השגת רווח כספי.

טיעוני המשיבים

5. בא-כוחו של נאשם 3 טען בדיון מיום 15.07.15, כי היה על המאשימה לבקש להכריז על מרשו כעל סוחר סמים בעת מתן הכרעת הדין, ושנוכח התנהלותה והגשת הבקשה בשלב מאוחר יש מקום לדחותה. כן נטען, כי המאשימה עושה שימוש בראיות שהושגו לאחר מתן הכרעת הדין, בהן אמירותיו של נאשם 3 בפני שירות המבחן, על מנת לבסס את התנאים להכרזה, ולדבריו אין מקום להסכים לכך. באופן ממוקד יותר ביחס למשיב 3, נטען כי לא קיימת כל ראיה לכך שהפיק רווח כלשהו מן העבירות ושמדובר בהשערה בלבד, שעה שמידת ההוכחה בקשר לכוונותיו צריכה להיות מעל לכל ספק סביר (ע"פ 4496/04). לבסוף נטען, כי העבירות המיוחסות לנאשם 3 נעברו בצוותא עם אחר, שזהותו אינה ידועה, ושכך יש להקים ספק באשר לכוונות.

6. עוד נטען לאכיפה בברנית של החוק, תוך הפנייה לכך שההכרזה מתבקשת רק לגבי ארבעה נאשמים מתוך שמונה, וזאת אף על פי שגם לגבי האחרים מתקיימים התנאים להכריז עליהם כסוחרים סמים.

7. סניגוריהם של המשיבים 2 ו-4 הצטרפו אף הם לנטען על-ידי בא-כוחו של נאשם 3.

סניגורו של משיב 4 הוסיף כי מרשו לא הורשע בעבירה של סחר בסמים או ניסיון לסחר בסמים, ועבירות כאלה אף לא יוחסו לו בכתב האישום המקורי. לדבריו, מעשיו של המשיב 4 הסתכמו בגידול של חמישה שתילים בלבד, בצוותא עם משיב 3, כך שאף אם תוכח כוונת רווח אין מדובר ברווח משמעותי. כן טען לאכיפה בברנית בהשוואה לעניינו של משיב 1, לגביו ויתרה המאשימה על הכרזתו כ"סוחר סמים", לדבריו, בתמורה להפקדת סכום של ₪ 2,500 בלבד.

דין והכרעה

8. אפתח דבריי בקביעה כי אין במועד בו עלתה הבקשה להכריז על המשיבים כ"סוחרים סמים" להביא לדחייתה במקרה דנן, שעה שלא נגרם כל עיוות דין למשיבים ולא נפגעו זכויותיהם עקב כך. המשיבים היו מודעים לכוונתה של המאשימה להכריז עליהם כעל סוחרים סמים, והדברים קיבלו ביטוי הן בכתב האישום המקורי והן בכתב האישום המתוקן. מכאן שהבקשה הייתה צפויה ולמשיבים ניתן זמן רב להתכונן אליה. בעניין זה יפים דבריו של כב' הנשיא זמורה בע"פ 1/48 סילווסטר נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד א(1) 5, ולפיהם:

"פּרוּצדוּרָה פּלילית טובה צריכה בוודאי לתת לנאשם את מלוא ההגנה כדי למנוע עיוות דין, אבל הדין הפלילי אינו צריך לקבל צורת משחק אישקוקי שבו מהלך אחד בלתי נכון קובע את גורל המשפט."

וכפי שנקבע בעניין דומה בע"פ 170/07 ליאור מטיס נ' מדינת ישראל (19.11.07) (להלן: "עניין מטיס"), באשר להכרזה כאמור:

"הקביעה עצמה איננה חלק אינטגרלי מהכרעת הדין המרשיעה. משכך, הניתוק הכרונולוגי בין הכרעת הדין להכרזה אין בו משום עיוות דין ... ובלבד שהנאשם יהיה מודע לכוונתה של המדינה לדרוש את ההכרזה, ותישמר זכותו להביא את טיעוניו וראיותיו לעניין התמלאותם של התנאים הנוספים הנדרשים".

9. כעת אפנה לבקשה גופא ולשאלה האם יש להכריז על המשיבים כ"סוחרי סמים".

סעיף 36א(ב) לפקודה קובע:

"בית המשפט שהרשיע אדם בעבירה של עסקת סמים והוכח לו כי הנידון הפיק רווח מעבירה של עסקת סמים או שהיה אמור להפיק רווח מעבירה כאמור, יקבע בהכרעת הדין, על פי בקשת תובע, שהנידון הוא סוחר סמים ומשעשה כן - יצווה בגזר הדין, כי בנוסף לכל עונש יחולט לאוצר המדינה כל רכוש של הנידון שהושג בעבירה של עסקת סמים, אלא אם כן סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט."

במקרה דנן אין מחלוקת שהעבירות בהן הורשעו המשיבים הן עבירות של עסקת סמים כמשמעות הביטוי בסעיף 1 במקרה דנן. לצד זאת, המשיבים טוענים כי לא הוכח במקרה דנן שהפיקו רווח מן הסמים, או שהייתה להם כוונה לעשות כן, כשלדבריהם מידת ההוכחה בנקודה זו הינה מעל לכל ספק סביר.

10. עיון בכתב האישום, שבעובדותיו הנאשמים הודו, מעלה כי אין ממש בטענותיהם של המשיבים. לגבי משיבים 1 ו-2 נטען במפורש בכתב האישום, כי במהלך שנת 2014 גידלו השניים בחלקות חקלאיות שיחי מריחואנה רבים, לשם מסחר בהם. כוונת המסחר, בה הודו השניים, מבססת מכלל לכל ספק סביר כוונה להפיק רווח מן העבירות, ומכאן שיש לדחות כבר בשלב זה את טענותיו של משיב 2 בנקודה זו.

11. גם משיב 3 הודה כי במהלך שנת 2014 הוא הכין, גידל וטיפל, יחד עם נאשם 4, בחמישה שיחי מריחואנה, ושעשה כן לצורך מסחר בהם. מלשון מסחר ניתן, ללא שמץ של ספק, להסיק כוונה להפיק רווח כספי, ואין נפקא מינה, לצורך הכרזתו כ"סוחר סמים", האם מדובר ברווח משמעותי או בפחות מכך. לכך יש לצרף את העובדה כי משיב 3 החזיק בסמוך לביתו כמות של 10 ק"ג סם, לגבי הודה כי לא היה מיועד לצריכה עצמית. משלא סיפק הסבר אחר להחזקה, ניתן גם לגבי כמות זו לקבוע, מעל לכל ספק סביר, כי הייתה למשיב 3 ציפייה וכוונה להפיק רווח מן הסם.

12. באשר למשיב 4, כתב האישום מייחס לו טיפול וגידול של חמישה שתילי מריחואנה בלבד, יחד עם המשיב 3, מבלי

לציין כוונה לסחור בסמים. מעבר לכך לא הוכח כי משיב 4 קיבל תמורה בשל פעולות שביצע, כך שקשה להלום טענה כי הוכחה לגבי כוונה ברורה להפיק רווח כספי בעצמו.

נדרשתי בעניין זה לדבריה של כב' השופטת ד' ברלינר **בעניין מטיס**, באשר למהות הרווח, כלשדבריה שם:

"...הרווח שמדובר בו - אינו חייב להיות רווח ממוני מידי. גם אם מדובר בהובלת סם שנעשתה (למשל) כדי לבצר את מעמדו של פלוני בעולם הסמים וכיוצא בזה - גם לזאת רווח יקרא."

שקלתי האם במקרה דנן, בהיותו של משיב 4 חתנו של משיב 3, ובהינתן כי השתילים נתפסו בחלקה חקלאית הנמצאת ביישוב בו הוא מתגורר, ניתן להצביע על רווח בלתי ממוני אותו ביקש להפיק מן העבירות. אלא שלטעמי סבורני מדובר בפרשנות רחבה מאוד שאינה הולמת את ההליך הפלילי. מכאן, שיש לקבל את טיעוניו של משיב 4 באשר לכך שלא הוכחה כוונתו להפיק רווח עקב ביצוע העבירות.

13. נתתי דעתי לטענות בדבר אכיפה בררנית, אולם לא מצאתי כי יש בהן ממש, זאת בהתחשב בחלקם של המשיבים ביחס ליתר הנאשמים ומקומם בראש שרשרת הפצת הסם. בהתייחס לעניינו של משיב 1, העובדה שזה הגיע להסכמות אל מול המאשימה במסגרת משא ומתן שניהל עמה בסוגיית החילוט, אין בה לכשעצמה להעיד על אפליה בינו לבין יתר המשיבים. זאת, בין היתר, שעה שלא הוכח מה ניתן היה לחלט מתוך רכוש, בהתחשב ביתר התנאים לחילוט לפי הפקודה, וכאשר המאשימה הצהירה בדיון כי הגיעה עם משיב 1 להסכמה בעניין החילוט מכוח עילה אחרת שאינה כרוכה בהכרזה עליו כ"סוחר סמים" (עמ' 33 לפרוטוקול; ש' 15).

14. לסיכום דבריי, אני מקבל את בקשת המאשימה בנוגע למשיבים 2-3, ומכריז עליהם כעל "סוחר סמים" על-פי הוראת סעיף 36א(ב) לפקודה.

לגבי משיב 4, בקשת המאשימה נדחת.

15. בהתאם, אני מורה על זימונם של הטוענים לזכות ברכושם של המשיבים 2-3, בהם משיבים 5-6, לדיון אשר נקבע ליום 07.10.15. הודעה בדבר הזימון תיעשה בהתאם לתקנה 3 לתקנות הסמים המסוכנים (סדרי דין לעניין חילוט רכוש), התש"ן-1992, ועל גבי הטופס המתאים, באמצעות נציגי המאשימה.

הדיון בעניין החילוט יתקיים טרם יישמעו הטיעונים לעונש.

ניתנה היום, י"ט אלול תשע"ה, 03 ספטמבר 2015, בהעדר הצדדים.

עמוד 4